

# JEŽIŠOVO ZVLÁŠTNE SPRÁVANIE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ: Mat 4,12.13; 8,28-32; 11,18.19; 21,12.13; Luk 2,41-51; 5,32; 1 Kor 1,26-28

## ZÁKLADNÝ VERŠ

*Prišiel Syn človeka, ktorý je a pije, a vravia: Hľa, pažravec a pijan, priateľ colníkov a hriešnikov. (Mat 11,19)*

V predošlej úlohe sme sa sústredili na Ježišove výroky, ktoré súčasný človek nie vždy ľahko pochopí. V tejto úlohe budeme skúmať Ježišovo záhadné správanie.

Ako ľudia máme stále pokušenie pretvoriť si Ježiša na svoj obraz. Revolucionár v ňom vidí jedného z revolucionárov. Sociálni konzervatívci sa domnievajú, že Ježiš bol jeden z nich. Z určitého pohľadu je to logické. Veď naša vlastná kultúra a situácia tvoria perspektívu, z ktorej buď vedome, alebo nevedome vnímame realitu. Ak si to však uvedomíme, môžeme sa pokúsiť – aspoň v rámci našich obmedzených možností – vytvoriť si objektívny pohľad na Ježiša, ako nám ho predstavujú evanjeliá.

Keď to urobíme, zistíme, že nie je ľahké „zaškatuľkovať“ ho, nie je ľahké dať ho do priechinka s nadpisom „vyriešené“. Namiesto toho sme niekedy zmätení tým, ako sa správal, a pýtame sa: Čaká od nás, že aj my sa zachováme tak isto?

V tejto úlohe sa pozrieme na niektoré zvláštne prípady, aby sme sa naučili, čo vo svojom živote môžeme aplikovať a čo zrejme nie.

## ZANEDBÁVAŤ RODIČOV?

Ako sme povedali, evanjeliá takmer mlčia o prvých tridsiatich rokoch Ježišovho života, ale jeden záznam z tohto obdobia predsa len máme.

**❓ Prečítaj si Luk 2,41-51. Aký dojem v nás na prvý pohľad vyvoláva táto pasáž o Ježišom vzťahu k rodičom? Mohlo tu ísť aj o niečo iné? Čo by nám chcel naznačiť verš 47?**

Táto udalosť na prvý pohľad budí dojem, že Ježiš bol nezodpovedný chlapec, ktorý nemyslel na bolesť a úzkosť svojich rodičov. Ktorí rodičia by sa nenahnevali, keď dieťa nerešpektuje ich rady a pravidlá?

Je to jedna z udalostí, ktoré naznačujú, že používanie Ježišovho správania ako vzoru má tiež svoje hranice. Zdá sa, že už tu – keď mal Ježiš dvanásť – sa stretávame s jeho mesiášskym poslaním. Začína si uvedomovať svoju zodpovednosť byť verný Moci, ktorá je nekonečne vyššia než jeho rodičia, aj keď si ich naozaj ctí. Lukášov stručný záznam necháva desiatky nezodpovedaných otázok, napríklad: Kto sa postaral o jedlo a bývanie pre chlapca počas tých troch dní? Pokúsili sa kňazi nejakým spôsobom nájsť jeho rodičov?

**❓ Akú odpoveď dal Ježiš rodičom? Čo im nepriamo hovoril?**

„Ale oni tento výrok nepochopili,“ dodáva Lukáš. (Luk 2,50) Ježiš sa s nimi vrátil domov a ako dieťa sa im podriadil (v. 51), snažil sa ich rešpektovať. Nemáme zmienku ani o tom, že sa ospravedlnil za ťažkosti a obavy, ktoré rodičom spôsobil.

**❓ Ježišov celý život bol podriadený Bohu a jeho kráľovstvu – a to aj za cenu nepochopenia. Môže sa stať, že aj ty budeš nepochopený, pretože chceš byť Bohu verný? Ak si to už zažil, ako môžeš pomôcť niekomu, kto prežíva podobnú skúsenosť?**

## PREJAVOVAŤ HNEV?

Keď sa Ježiš vrátil z Vrchu premenenia, istý muž ho prosil, aby uzdravil jeho syna. Vysvetľoval, že s chlapcom prišiel za učeníkmi, ale oni ho nemohli uzdraviť. Ježišova odpoveď v nás vyvoláva dojem, akoby ho táto prosba nahnevala, znepríjemnila mu život. „Ó, neveriace a skazené pokolenie! Dokedy ešte budem s vami? Dokedy vás budem znášať? Privedte mi ho sem!“ odpovedal Ježiš. (Mat 17,17) Tieto slová sú netypické pre toho, koho poznáme ako milého, jemného a láskavého Ježiša. Ako by sme vysvetlili tieto Ježišove slová a tón hlasu? Nie je to jednoduché. V evanjeliách nachádzame aj ďalšie prípady, keď sa Ježiš zjavne nahneval.

**❓ Ako rozumieš veršom Mat 21,12.13 a Mar 3,1-5?**

Mnohí kresťania si myslia, že v dnešnom zložitom svete by sme sa mali rozhodovať tak, že si v každej situácii budeme klásť otázku: Čo by na mojom mieste urobil Ježiš? Znie to dosť jednoducho, kým sa nezamyslíme nad tým, čo vlastne robil Ježiš. Vtedy zistíme, že odpoveď nie je taká jednoduchá. Aké dôsledky napríklad vyplývajú z uvedených veršov pre naše správanie dnes?

„Predpokladať, čo by Ježiš robil dnes, do istej miery súvisí s tým, čo skutočne robil vtedy – v prvom storočí v rímskej Palestíne... Mal by dnešný kresťan kopírovať také zvláštne prípady ako bolo preklatie figovníka alebo vyčistenie chrámu? Keď v našom oblúbenom obchode práve nebudú mať ovocie, ktoré tak veľmi milujeme – pretože je jednoducho zima – vyslovíme s Ježišovým požehnaním kľatbu nad oddelením ovocia, obchodným manažérom a všetkým, na čo nám padne zrak? A ak kazateľ v nedeľu od samého rána hovorí len o peniazoch alebo ak sme práve našťvaní na niektorých zborových činovníkov alebo programy, začneme počas bohoslužby rozbíjať a prevracáť lavice, kazateľnicu, oltár – jednoducho všetko, čo nie je prikľncované, a vyháňať milých sálových diakonov?“ (F. Scott Spencer)

**❓ Aké princípy nachádzame v uvedených príbehoch? Ježiš prišiel ako Mesiáš, Spasiteľ ľudstva. Ako rozoznáme, čo robil, aby splnil túto úlohu, od toho, v čom chcel, aby sme ho nasledovali?**

## NIČIŤ OSOBNÝ MAJETOK?

Hlavná myšlienka tejto úlohy hovorí o tom, že Ježiša považujeme za svoj vzor. Je to však jednoduchý cieľ „nasledovať jeho príklad“? Dospeli sme k tomu, že v tom musíme dobre zvažovať a rozlišovať. Sú prípady, a je ich väčšina, v ktorých vidíme jasný etický príklad hodný nasledovania. V iných však tento princíp nie je taký jasný. Uvedieme dva príklady:

**?** Prečítaj si Mat 8,28-32 (por. Mar 5,1-20; Luk 8,26-39) a Mat 21,18.19 (por. Mar 11,12-14.20.21). Prečo asi Ježiš dovolil démonom, aby vstúpili do stáda sviň? Urobil by to isté, keby tam bolo stádo oviec? Kde vidíme v Ježišovom konaní súcitu a pochopenie? Bral Ježiš – bez ohľadu na svoje stravovacie zásady – do úvahy to, že toto stádo predstavuje živobytie pre rodiny v tom meste? Nenapadla ti v súvislosti s týmto príbehom myšlienka odškodnenia?

„Keby tieto svine patrili pohanom, zrejme by sme zostali bez vysvetlenia, prečo zahynuli. Povedať, že démoni dostali len príkaz nechať toho muža a že do sviň vošli z vlastného popudu, by bolo v rozpore s ich prosbou adresovanou Ježišovi a jednoznačným výrokom Marka a Lukáša, že Ježiš im to dovolil.“ (R. C. H. Lenski) Iný biblický bádateľ vidí v Ježišovom konaní „silný protest“. Hovorí, že „meno Legion i maskot sviň naznačuje rímsku vojenskú okupáciu“. Ježišovým zámerom bolo podľa neho „protestovať proti rímskemu útlaku Izraela“. (F. Scott Spencer)

**?** E. G. Whiteová hovorí, že „touto stratou mohli majitelia sviň len získať. Po celý život sa starali len o pozemské veci a zabúdali na vznešené záujmy duchovného života. Ježiš chcel túto sebeckú ľahostajnosť prekonať, aby mohli poznať a prijať jeho milosť“. (TV 232; DA 338) Tento komentár nám môže pomôcť pochopiť nešťastie, ktoré postihlo obyvateľov mestečka. Mali by sme však aj my konať podobne? Alebo je to jeden z prípadov, keď Ježiš konal ako Mesiáš a prorok a nešlo mu o to, aby tým dal príklad, ktorý máme nasledovať? A čo podobný prípad, keď prekliat figovník (ktorý mal zrejme tiež svojho vlastníka)?

# NEVŠÍMAŤ SI PRENASLEDOVANÝCH?

Vo svojom dramatickom opise posledného súdu Ježiš hovorí o tom, že národy, ktoré sa zhromaždia pred ním, rozdelí do dvoch skupín – na ovce a kozlov. Ovciam okrem iného povie: „Bol som vo väzení a prišli ste za mnou.“ (Mat 25,36)

**?** Nasledujúce verše si prečítaj v súvislosti s týmto Ježišovým výrokom.  
Ako tieto verše súvisia s jeho súdnym vyhlásením?

**Mat 4,12.13**

**Mat 11,2.3**

**Mat 14,1-13**

Ako si vysvetliť Ježišovo správanie počas Jánovho väznenia? Keď sa prvýkrát dopyčul, že Ján je uväznený, vrátil sa do Galiley. (Mat 4,12) Všetko nasvedčuje tomu, že ho vo väzení nenavštívil. (Mat 11,2.3) Ján vysielal svojich učeníkov za Ježišom s otázkou. Bola to zrejme jediná možnosť, ako sa s ním mohol skontaktovať. Pri tejto návšteve Ježiš vyzdvihne Jána, aby ho pripravil a posilnil, ale nenavštívi ho.

Jedna z otázok, ktoré nás ľudí najviac prenasledujú, sa týka utrpenia: Kde je Boh, keď trpíme? Čiastočnú odpoveď nachádzame v tom, ako sa Ježiš zachoval v tomto prípade voči Jánovi. Aj keď bol Boh v ľudskom tele a mal moc zasiahnuť, neurobil to. Nezachránil toho, kto mu pomohol pripraviť pôdu pre jeho službu. Ján je zavraždený a Ježiš mlčí – aj keď je zrejme, že sa ho to veľmi dotýkalo. Pravdepodobne Ježiš ani jeho učeníci neboli na Jánovom pohrebe.

**?** Ako by si vysvetlil Ježišovo správanie počas týchto pochmúrnych dní?  
Aké okolnosti mohli zohrať svoju rolu v jeho rozhodovaní?

(Podľa 5 BC 316 sa predstavitelia národa snažili umlčať oboch – Jána i Ježiša.)

**?** Pomáha nám Ježišovo správanie v tejto kauze s Jánom Krstiteľom pochopiť, prečo Boh mlčí, keď prežívame ťažkosti?

## POTÍKAŤ SA S VYDEDENCAMI SPOLOČNOSTI?

Mnohí z nás majú nesprávnu predstavu o Ježišovi. Vždy, keď počujeme, že sa stretával s tými, ktorí boli vydedení spoločnosťou, buď sa tomu začneme brániť, alebo máme sklon to zveličovať. Akoby sme nedokázali pokojne sa zamyslieť nad tým, čo tento aspekt Ježišovho života znamená pre nás dnes.

**?** Preštuduj si pasáže Mat 9,10-13; 11,18.19; Luk 5,32 a 1 Kor 1,26-28.  
Čo sa z nich môžeme naučiť?

Ak by sme aplikovali tieto verše na našu dobu, potom by sme si mali predstaviť Ježiša, ako sedí medzi ľuďmi pochybnej morálky práve vtedy, keď je im spolu najlepšie (v starovekom svete to bolo pri jedle) – keď spoluedia a pijú, počúvajú hlasnú a chrapľavú hudbu a v prítomí čakajú prostitútky na zákazníkov. Tak nejako to vtedy vyzeralo – a práve tam bol aj Ježiš.

Je zaujímavé, že najhanlivejšiu prezývku, akú mu jeho nepriatelia dali – „pažravec a pijan“ – sa dozvedáme od samotného Ježiša. (Mat 11,19; Luk 7,36) „Takéto výčitky – aj keď prehnane – neboli nikdy vyslovené proti Jánovi Krstiteľovi ani proti Gándhímu, ale voči človeku, ktorý strávil toľko času tým, že sa stretával s ľuďmi na rôznych hostinách a večierkoch.“ (F. S. Spencer) Aj keď to bolo prehnane, nebola to žiadna maličkosť, že Spasiteľ sveta bol obvinený z opilstva a prejedania.

**?** Môžeme niečo z týchto veršov aplikovať do svojho života? Čo by sme aplikovať nemali? Prečo sa Ježiš stretával s takýmito ľuďmi? Aké praktické princípy z toho môžeme odvodiť?

## ODPORÚČANÉ ŠTÚDIUM

„Ježiš videl v každom človekovi bytosť hodnú pozvania do jeho kráľovstva. Srdcia si získaval tým, že chodil medzi ľudí ako ten, komu záleží na ich blahu. Vyhľadával ich v ruchu verejných ulíc, v súkromných príbytkoch, na lodiach, v synagóge, na brehu jazera i na svadbe. Stretával sa s nimi pri ich každodennom povolaní a zaujímal sa o ich svetskú starosť. Poučal ich v domácnosti a ich rodinné prostredie posväcoval vplyvom svojej božskej prítomnosti. Srdcia ľudí získaval svojou hlbokou osobnou účasťou.“ (TV 96; DA 151)

„Pri kontakte s ľuďmi môže mať úspech iba Kristova metóda. Spasiteľ sa stretával s ľuďmi a oni cítili, že chce ich dobro. Prejavoval o nich záujem, súcitol s nimi, naplňal ich potreby a získaval si ich dôveru. Potom ich vyzval: Nasledujte ma.“ (CZ 92; MH 143)

### NÁMETY NA UVAŽOVANIE

1. Aký je to spravodlivý hnev? Kedy je opodstatnený a kedy nie?
2. V čom je pre nás príkladom Ježišov vzťah k opovrhovaným ľuďom? Za akých podmienok môže byť pre nás priateľstvo s hriešnikmi nebezpečné? Zdá sa, že vo všetkých svojich spoločenských kontaktoch si Ježiš počínal veľmi zodpovedne. Čo by sme sa z toho mali naučiť, keď sa snažíme priblížiť k ľuďom v pochybnej spoločnosti?
3. Do akej miery je Ježišovo správanie pre nás dnes vzorom? Vieš uviesť príklady, keď sa nemôžeme riadiť tým, ako sa správal on?
4. Stáva sa, že keď chceme konať podľa Božej vôle, ľudia nás nepochopia. S niečím podobným sa stretávame aj v Ježišovom detstve. Prečo však musíme byť veľmi opatrní? Niektorí ľudia majú pocit, že im Boh povedal, aby urobili to, či ono, a pritom veľmi ublížia sebe aj iným. Ako si môžeme byť istí, že je to Božia vôľa, aby sme urobili určitú vec, aj keď ostatní nás nebudú chápať? Prečo by sme sa mali poradiť s inými skôr, ako urobíme niečo, o čom sme presvedčení, že nám to nariadil urobiť Boh? Súčasne si však musíme dávať pozor, aby sme neboli prekážkou niekomu, kto je vedený Bohom k tomu, čo sa nám možno zdá čudné a neobvyklé.